ATD CZWARTY ŚWIAT

Sprawozdanie z działalności za rok 2017

Międzynarodowy Dzień Dziecka 2017 – Biblioteka Podwórkowa Dudziarska

Drodzy przyjaciele,

Za nami kolejny, niezwykle ważny rok. Rok doświadczeń i zmagań z trudną do zaakceptowania rzeczywistością ubóstwa.

Miniony rok jest rokiem szczególnym nie tylko z uwagi na to, że jesteśmy o rok mądrzejsi, ale również z uwagi na liczne rocznice, których mieliśmy okazję być świadkami oraz aktywnie w nich uczestniczyć: 100. rocznica urodzin Ojca Wrzesińskiego, 60. rocznica istnienia Międzynarodowego Ruchu ATD oraz 30. rocznica apelu obrońców Praw Człowieka. Z tego też powodu, 2017 był rokiem mobilizacji dla Ruchu ATD na całym świecie, a przejawiało się to w kilku ważnych akcjach na skalę światową oraz niezliczoną liczbę akcji w skali regionalnej i lokalnej. Ważnym działaniem dla Ruchu na całym świecie była kampania Zatrzymać ubóstwo. Innym ważnym wydarzeniem były obchody 17 X, podczas których na całym świecie i w Polsce działo się wiele ważnych i głośnych akcji.

Jednocześnie ludzie zrzeszeni wokół Ruchu kontynuowali regularne działania. Kontynuowaliśmy naszą obecność na osiedlu Dudziarska. Biblioteka Podwórkowa na Targówku przeszła niemalże w całości w ręce wolontariuszy. Uczestnicy projektu Nasze Głosy nadal jednoczą się wokół idei powołania rzecznika i kontynuują prace, żeby urzeczywistnić ten pomysł. Grupa młodzieżowa Djynamo także prężnie działała: w pierwszej połowie roku odbywały się comiesięczne warsztaty, w sierpniu grupa polska brała udział w międzynarodowym spotkaniu młodzieżowym w Wijhe, a następnie młodzi członkowie Ruchu spotykali się w ramach tworzenia spektaklu Teatru Forum. W połowie roku ustało działanie Tapori.

Liczne zmiany zachodziły również w ekipie i Zarządzie: Ekipę opuścili Come Des Bourboux i Christel Garcia, którzy wrócili do swojej ojczyzny, opuszczając również szeregi stałego wolontariatu. Za to dołączyli na przestrzeni tego roku: Magda Żarnawska, Kamil Perka, Paulina Bartosiewicz i Aga Witkowska.

Z Zarządu wystąpili: Cezary Bieniaszewski i Elżbieta Bolewska-Kocór, natomiast dołączyły: Marianna Zieleńska i Karolina Sztandar-Sztanderska. Należy również odnotować, że członkiem Stowarzyszenia został wieloletni przyjaciel Ruchu, Jarosław Strzeszewski, a także Martyna Krzyżosiak i Adam Ploszka. Ruch w Polsce wspiera dwoje doświadczonych stałych wolontariuszy z Francji: Benoit i Véronique Reboul-Salze.

Zapraszamy do zapoznania się ze szczegółami działań i innymi spraw, którymi Stowarzyszenie żyło w roku 2017.

Agata Nankiewicz

Prezes Zarządu Ruchu ATD Czwarty Świat

ATD CZWARTY ŚWIAT

Biblioteka Podwórkowa Dudziarska 2017
Temat przewodni

Biblioteka Podwórkowa Dudziarska – Dzień Pisania
Ważnych Rzeczy Na Murze – 15.02.2017

Osiedle Dudziarska, Biblioteka Podwórkowa

Mieszkańcy osiedla Dudziarska goszczą nas i Bibliotekę Podwórkową nieprzerwanie od 8 lat. Również w tym roku mogliśmy towarzyszyć dzieciom w poznawaniu nowych światów przez książki, budowaniu przyjaźni i rozwijaniu talentów. Ze względu na perspektywę zamknięcia Osiedla i liczne wyprowadzki był to też dla nas czas rozstań i pożegnań.

Przez cały rok mieliśmy ogromny przywilej obserwować jak w dzieciach budzi się i rozwija miłość do czytania. Choć często pierwszą reakcją na książkę było: „nie lubię", to po kilku sekundach okazywało się, że książka wciąga do świata pełnego wyobraźni, przyjaźni i wiedzy. My – wolontariusze mogliśmy podróżować tam razem z dziećmi przede wszystkim dzięki odwadze odkrywania świata, którą pielęgnują rodzice i nieustającemu zaufaniu jakim nas obdarowują. Dziękujemy!

Rodzice nie często mogli być z nami na spotkaniach Bibliotek – zatrzymywały ich obowiązki związane z zabezpieczeniem rodziny – praca, opieka nad młodszymi dziećmi, a w tym roku szczególnie sprawy mieszkaniowe. Tym bardziej jesteśmy wdzięczni za wsparcie w czasie Festiwalu Lata i entuzjazm dla naszego pomysłu nagrania rodzinnych historii.

W czasie Festiwalu Lata kolejny raz przekonaliśmy się o otwartości społeczność Osiedla – udało nam się spólnie przygotować naleśnikowe przyjęcie, a swoje marzenie do nieba wysłał nawet pan kierowca autobusu ZTM. Dzięki wolontariuszom wszyscy mieli okazję próbować swoich sił w żonglowaniu, kreatywnym myśleniu i piłce nożnej. Wyruszyliśmy też w taneczną podróż w poszukiwaniu przygód z bucikiem flamenco.

W październiku wzięliśmy udział w Warszawskim Festiwalu Nauki na Wydziale Fizyki UW. Od zawsze wiedzieliśmy, że mamy do czynienia z przyszłymi naukowcami, a zainteresowanie i pasja z jakimi dzieci odkrywały tajniki budowy mózgu czy Ziemi, tylko nas w tym utwierdziły.

Jeszcze przed wakacjami zapraszaliśmy rodziny do projektu Rozmowy w poprzek czasu, czyli historie o tym jak mama zrobiła śniadanie, w którym dzieci przeprowadzają wywiady ze swoimi ulubionymi, dorosłymi mieszkańcami Dudziarskiej. Zbieramy i utrwalamy drogocenne historie z codzienności na Osiedlu, ponieważ już niedługo wszystkie rodziny wyprowadzą się do nowych domów.

Zmiany na Osiedlu stały się dodatkowym bodźcem do rozmów na temat niezwykle trudnej sytuacji mieszkaniowej i przeszkód z jakimi na co dzień radzą sobie członkowie społeczności defaworyzowanych.

Na pewno będziemy na Dudziarskiej dopóki spotykamy tam naszych przyjaciół, ale to już nie jest to samo miejsce. Coraz więcej drzwi jest zamurowanych, spotykamy coraz mniej osób i coraz rzadziej słyszymy śmiech dzieci.

Miniony rok na Osiedlu był dla nas bardzo dobry, chociaż ze względu na jego stopniową likwidację pożegnaliśmy wielu przyjaciół. Rodziny wyprowadziły się w nowe miejsca. Wierzymy, że tam też będziemy się spotykali i razem z dziećmi wspólnie pochylali nad książką, a z dorosłymi nad codziennymi sprawami, w których na pierwszym miejscu zawsze jest rodzina.

Biblioteka Podwórkowa Targówek – 11.02.2017

Biblioteka Podwórkowa na Targówku

W 2017 roku w Warszawie kontynuowaliśmy spotkania z dziećmi w ramach Biblioteki Podwórkowej w Ośrodku dla Cudzoziemców na Targówku. W połowie roku przybyło kilkoro nowych wolontariuszy, którzy aktywnie włączyli się w działalność grupy. Do początku grudnia odbyło się około 35 spotkań bibliotecznych. Zorganizowaliśmy także dwie wycieczki dla rodzin ze zwiedzaniem tarasu widokowego w Pałacu Kultury oraz jedną wycieczkę dla dzieci do Teatru Guliwer na przedstawienie „Różowy gość", pokazujące w zabawny, ale też wzruszający sposób jak ludzie reagują na pojawienie się „obcego". Rodziny otrzymały na pamiątkę zdjęcia z wycieczek. Wyjścia były dla nas dużym wyzwaniem organizacyjnym, pozwoliły jednak nawiązać bliższe relacje z dziećmi i ich mamami. Zastanawiamy się nad kontynuacją wycieczek i chcemy zwiększyć uczestnictwo rodzin w ich organizacji. Obiecująco wygląda także współpraca z Teatrem Guliwer, który obiecał nam wejściówki na próby spektakli. Myślimy też o wspólnych spotkaniach tematycznych na terenie Ośrodka lub w biurze ATD, które służyłyby zbliżeniu kultur (muzyka, potrawy, tradycje). W ciągu ostatniego roku w Ośrodku dla Cudzoziemców zaszło wiele zmian – część rodzin, które znaliśmy z Bibliotek wyprowadziła się, a w tym samym czasie przybyło wielu nowych uczestników sobotnich spotkań. Z osobami, które się wyprowadziły i pozostały na terenie Warszawy staramy się pozostawać w kontakcie.

Migranci z Tadżykistanu, których poznaliśmy dzięki jednej z mieszkanek Ośrodka, wybrali się z naszą grupą na zwiedzanie Zamku Królewskiego, a następnie zaprosili nas na swoje tradycyjne jedzenie. „Tadżycki obiad" odbył się w siedzibie ATD. Podczas rozmów przy obficie zastawionym stole dowiedzieliśmy się wiele o sytuacji w Tadżykistanie (prorosyjski reżim prześladujący wyznawców islamu), problemach napotykanych przez migrantów, ich życiu w Warszawie i planach na przyszłość. Wymieniliśmy się z przedstawicielami społeczności tadżyckiej kontaktami, podaliśmy także adresy przydatnych organizacji i instytucji. Dzieci bawiły się w osobnej sali, nadzorowane dyskretnie przez dorosłych. Byliśmy pod ogromnym wrażeniem dobrej organizacji społeczności tadżyckiej, otwartości z jaką jej członkowie poznają polską kulturę oraz skali pomocy udzielanej przez tę społeczność innym uchodźcom.

Część wolontariuszy Biblioteki Podwórkowej na Targówku wzięła udział w obchodach dnia walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

W ciągu minionego roku opracowaliśmy wstępny plan organizacji i bezpieczeństwa wycieczek. Planujemy także opracować słowniczek podstawowych zwrotów po rosyjsku.

Biblioteka Podwórkowa Targówek – 07.01.2017

Wsparcie indywidualne

Wolontariusze Ruchu ATD Czwarty Świat we wszystkich działaniach uczą się od osób żyjących w ubóstwie. Nie ma innej drogi zrozumienia przemocy ubóstwa i budowania rozwiązań do walki z nią. Szczególnie intensywnie czerpiemy naukę z sytuacji, które nazywamy wsparciem indywidualnym, gdy możemy bardzo blisko towarzyszyć ludziom doświadczającym wykluczenia i dyskryminacji ze względu na swój status materialny. Spektrum spraw, w których uczestniczymy jest bardzo szerokie. Ludzie (militant) proszą nas o wsparcie w bezpośrednim kontakcie z instytucjami gdzie wielokrotnie doświadczali poniżenia, nie zostali wysłuchani lub mówiono do nich językiem tak innym od codzienności, że brzmiał jak obcy. Często są to tematy związane z mieszkaniem, obroną rodziny czy po prostu korzystaniem z pełni praw, w tym z prawa do pomocy. Nasz niepokój budzi ogromna łatwość z jaką niektórzy urzędnicy odczłowieczają i odbierają godność osobom, które zwracają się do nich o wsparcie i są w bardzo wrażliwej sytuacji.

Często takim spotkaniom towarzyszą ogromne emocje i jesteśmy proszeni o obecność, bo nasi przyjaciele obawiają się, że gdy zaczną z mocą mówić o sprawach dla nich najważniejszych zostaną uznani za gwałtownych, agresorów, roszczeniowców. Proszą też o obecność, żeby udowodnić osobom, przed którymi stają, że nie są w tym sami.

Wspieramy też rodziny w codziennych sprawach związanych z rozwojem i wychowaniem dzieci. Szukamy wspólnie rozwiązań, które pozwalają wszystkim członkom rodziny w pełni rozwijać swój potencjał – tu ważna jest współpraca z instytucjami edukacyjnymi i specjalistami, którzy pracują z dziećmi. W tych relacjach bardzo mocno jest obecny lęk. Dla wielu naszych przyjaciół rodzina jest najważniejsza, a bycie rodzicem to podstawa siły i poczucia sprawczości. Gdy tylko coś naruszy te fundamenty – to mogą być uwagi do zachowania dziecka, jego wyglądu czy wreszcie ocena sposobu odżywiania – cały świat może runąć. Odebranie dzieci rodzicom to największy cios, a starania o ich powrót do domu to całodobowa walka na różnych frontach.

Na co dzień jesteśmy też po to „żeby pogadać”. Odwiedzają nas przyjaciele, dla których najważniejsze jest to, że ktoś ich wysłucha.

Grupa Teatru Forum

Djynamo

W mijającym roku w grupie Djynamo działo się naprawdę wiele! W lutym ekipa zaproponowała Adrianowi Budnemu i Arturowi Dębskiemu, żeby to oni byli odpowiedzialni za przygotowywanie comiesięcznych spotkań. Przy wsparciu Magdy Bronikowskiej – Perki i Magdy Żarnawskiej chłopaki przygotowali cztery spotkania na których zajmowaliśmy się tematem dyskryminacji ze względu na status społeczno – ekonomiczny. Podczas warsztatów pracowaliśmy metodą kolażu, dyskutowaliśmy o faktach i mitach na temat ubóstwa i dzieliliśmy się doświadczeniami.
W międzyczasie przygotowywaliśmy się do wyjazdu na projekt młodzieżowy w Wijhe.

Na majowe warsztaty zaprosiliśmy Dianę Grabowską z projektu Poniżej Pasa – Diana robi warsztaty podczas których uczestnicy rozmawiają o swoich doświadczeniach dyskryminacji ze względu na płeć. Chodzi głównie o tę dyskryminację, która w jakimś sensie jest „przezroczysta" - na przykład stereotypy dotyczące płci, które tak bardzo przeniknęły do języka, że nikt ich nawet już nie uznaje za krzywdzące. Kolejnym krokiem było wyszywanie haseł dotyczących dyskryminacji na majtkach. Na koniec Diana robiła zdjęcia ludziom w majtkach, które wyszyli i zamieściła je na instagramowym koncie projektu. Warsztaty były naprawdę interesujące dla uczestników i pozwoliły im spojrzeć z jeszcze innej perspektywy na tematy, którymi się zajmowaliśmy.

W dniach 10 – 13 sierpnia ośmioro uczestników z Polski wzięło udział w międzynarodowym projekcie Młodzi Europejczycy Razem Przeciwko Ubóstwu, który odbył się w Holandii. Dni podczas projektu wypełnione były najróżniejszymi warsztatami. Wiele osób odkryło w sobie nowe talenty podczas warsztatu stolarskiego – praca w drewnie okazała się niesamowicie wciągająca i satysfakcjonująca, a świetnie wyposażona pracownia pozwoliła uczestnikom na stworzenie oryginalnych rzeźb. Wśród warsztatów znalazło się także spotkanie z Bruno Tardieu i Genevieve Defraigne – Tardieu, którzy opowiadali o początkach istnienia Ruchu ATD Czwarty Świat oraz odpowiadali na pytania uczestników. Ponadto młodzi ludzie mieli okazję brać udział w spektaklu Teatru Forum, poznać 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju 2030 oraz założenia europejskiego programu Gwarancje dla Młodzieży, czy uczestniczyć w dyskusji na temat kondycji i przyszłości Europy. Po powrocie z projektu przyszedł czas na mały odpoczynek dla grupy Djynamo.

Ponownie spotkaliśmy się na początku października i zdecydowaliśmy przygotować spektakl Teatru Forum. Warsztaty są prowadzone przez Magdę Żarnawską i Elę Grab ze Stowarzyszenia Interwencji Prawnej. Podczas cotygodniowych spotkań uczestnicy poznali ideę Teatru Forum, sprawdzili się w grach i ćwiczeniach, które pozwalają lepiej zrozumieć myśl Augusto Boala oraz przygotowali scenariusz spektaklu, którego główny bohater mierzy się z problemami wynikającymi z życia w rodzinie z problemem alkoholowym. Premiera spektaklu „Bohater" odbyła się 21 stycznia 2018 roku na deskach Piwnicy na Wójtowskiej.

Nasze Głosy - spotkanie uczestników z Polski, Hiszpanii i Irlandii w Méry-sur-Oise we Francji

Nasze Głosy - spotkanie uczestników z Parlamentem Europejskim w Strasburgu -

Nasze Głosy

W czerwcu 2017 dobiegł końca, finansowany przez Komisję Europejską, międzynarodowy projekt Our Voices (Nasze Głosy), w którym oprócz ATD Polska uczestniczyły także ATD Hiszpania i ATD Irlandia. W ramach trwającego 1,5 roku projektu szukano odpowiedzi na pytanie, jak obywatelom doświadczającym ubóstwa i wykluczenia społecznego zapewnić wpływ na kształtowanie polityk publicznych. Ostateczne rekomendacje zawarte zostały w 5 punktach: 1. tworzenie w społecznościach lokalnych inkluzywnych przestrzeni, w których ludzie mogą się spotykać, odkrywać swoje prawa i angażować; 2. wzmacnianie Europejskiej Karty Społecznej; 3. zapewnianie osobom doświadczającym wykluczenia społecznego udziału w projektowaniu, promowaniu i wdrażaniu praw społecznych zawartych w dokumentach Unii Europejskiej i Rady Europy; 4. upowszechnianie rozumienia codziennych doświadczeń ludzi żyjących w ubóstwie; 5. ułatwianie dostępu do usług i do informacji o prawach. Rekomendacje te, a także rekomendacje i wnioski wypracowane przez partnerów projektu i odnoszące się do ich krajów, zostały zawarte w raporcie końcowym oraz – co warte podkreślenia – przedstawione grupie europarlamentarzystów, wśród nich Mairead McGuinness, pierwszej vice przewodniczącej Parlamentu Europejskiego. Do spotkania przedstawicieli projektu oraz przedstawicieli Parlamentu Europejskiego doszło w Strasburgu z inicjatywy Pierre'a Kleina. Niestety polscy europarlamentarzyści w nim nie uczestniczyli.

Warto zauważyć, iż formuła realizacji projektu różniła się w każdym z krajów. Irlandczycy skupili się na problemie dostępu do służby zdrowia. Podczas szeregu spotkań grupowych ich uczestnicy, tj. osoby doświadczające wykluczenia społecznego, zastanawiali się nad diagnozą, a potem szukali środków zaradczych. Z kolei Hiszpanie zajęli się kwestią niewystarczającej liczby miejsc pracy. Uczestnicy z Hiszpanii pracowali metodą warsztatową odwołując się do idei uniwersytetów powszechnych i posiłkując się „językiem obrazów" – sposobem komunikowania się za pomocą obrazów. W Polsce pytanie, nad którym postanowiono pracować, było innej natury i brzmiało: Co ułatwia, a co utrudnia podmiotowy dialog pomiędzy stronami (pomagaczami i potrzebującymi), prowadzący do korzystnego i wspólnie wypracowanego rozwiązania problemów zgodnie z prawami człowieka? Prace nad nim przebiegały zgodnie z oryginalną, wypracowaną przez Ojca Wrzesińskiego metodą krzyżowania wiedzy, która zasadza się na uznaniu równowartości i równoważności wiedzy i doświadczenia życiowego osób żyjących w biedzie, wiedzy specjalistycznej praktyków oraz wiedzy akademickiej. Okazało się, że metoda sprawdza się i warta jest częstszego stosowania.

Mimo, że międzynarodowa część projektu dobiegła końca my pracujemy dalej. Obecnie trwają prace nad szczegółowa koncepcją i strategią wdrożenia jednego z jego „produktów" - powołania w Polsce Rzecznika Praw w obszarze pomocy społecznej (nazwa bardzo robocza). Gdyby się to udało, byłaby to naprawdę DUŻA RZECZ.

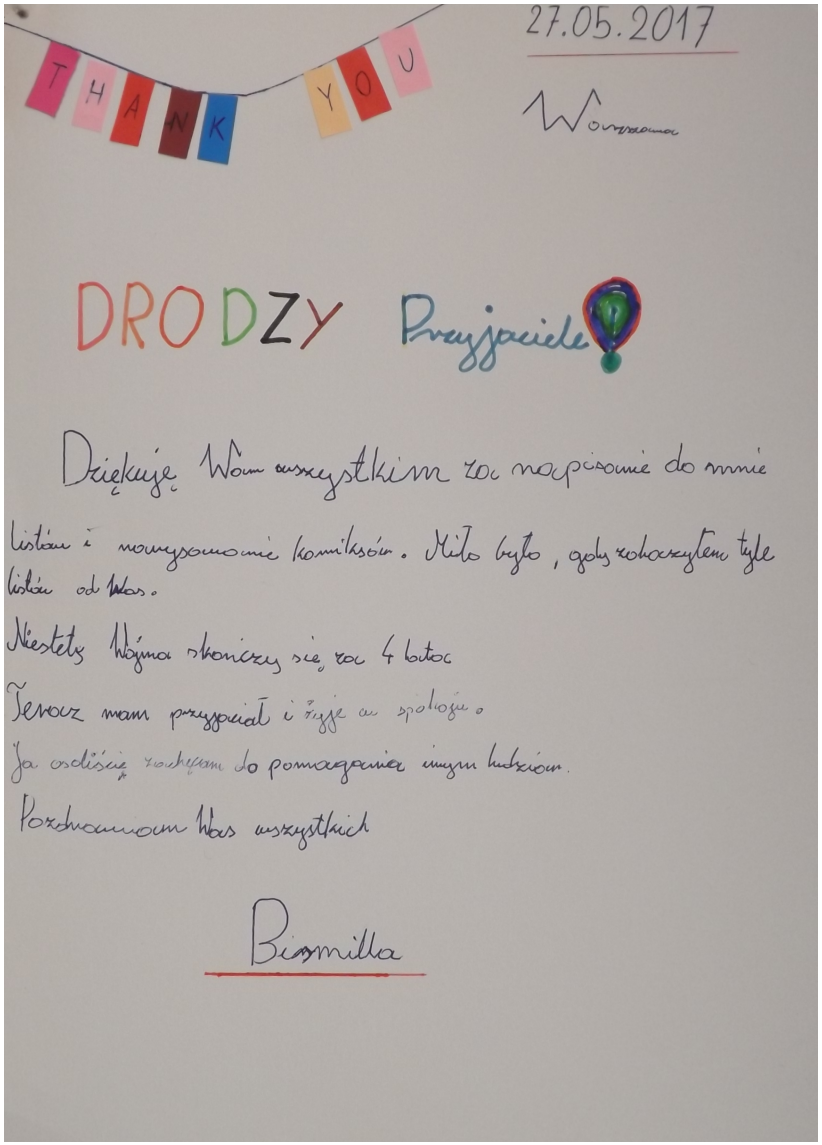

odpowiedź Bismilli na listy od dzieci – 17.05.2017

rysunek stworzony podczas Warsztatów Tapori w Legnicy –12.06.2017

Tapori

Za nami kolejny rok korespondencji między dziećmi Tapori. W reakcji na historię Bismilli, chłopca z Afganistanu, wiele dzieci wysłało słowa współczucia, najlepsze życzenia i deklaracje przyjaźni, a także rysunki i komiksy. Bismilla uważnie przeczytał każdą kartkę i obejrzał każdą pracę. Odpisał indywidualnie na kilka listów, które zrobiły na nim szczególne wrażenie, ale nie był w stanie odpowiedzieć na każdy list z osobna, dlatego stworzył zbiorową odpowiedź, którą możecie znaleźć na stronie internetowej Tapori.

Bismilla, jego siostra Mursal, jak również wiele innych dzieci, wzięli udział w kampanii **Dalej! Poszukajmy razem kluczy do przyjaźni i pokoju!**. Razem z wolontariuszami czytali historię Irenge, chłopca z Demokratycznej Republiki Kongo, rozmawiali o trudnościach, z jakimi się mierzył, jego odwadze, a przede wszystkim o narodzinach i sile przyjaźni. Chłopcy i dziewczynki opowiadali o tym, co pomaga budować przyjaźń i dzielili się historiami własnych przyjaźni. Powstały piękne portrety Irenge i inne rysunki w tematyce przyjaźni oraz kukiełki przedstawiające autorów i ich przyjaciół. W kampanii wzięły udział osoby z Legnicy i Warszawy, w tym dzieci z Dudziarskiej, z ośrodka dla uchodźców na Targówku, a także zaprzyjaźnione rodziny.

To była ostatnia kampania Tapori zaplanowana w Polsce. W związku z tym podsumowaliśmy 11 lat historii Tapori w naszym kraju w ostatnim liście Tapori. Na dzień dzisiejszy nie planujemy kolejnych działań w ramach ruchu Tapori, jednak dalej staramy się podtrzymywać zbudowane przez te lata relacje i pielęgnować przyjaźń. Końcówka roku była czasem podziękowań dla wszystkich, którzy brali udział w wymianie korespondencji i warsztatach, czytali historie, nadsyłali prace!

Miała miejsce wymiana informacji między Polską, a grupą International Tapori. Historia Bismilli, która ukazała się w formie miniksiążeczki w 2016 doczekała się skróconej wersji, która została zamieszczona w liście w języku angielskim i francuskim.

happaning na Placu Szembeka 17 X

spotkanie w biurze w Warszawie z okazji obchodów 17 X

Kampania-Zatrzymać ubóstwo- i 17 października

Rok 2017 był bardzo ważnym rokiem dla Ruchu. Z okazji uczczenia tego roku, jak również w celu „zaistnienia" w świecie wirtualnym, ruszyła bardzo duża i ważna kampania Zatrzymać ubóstwo (Stop poverty), polegająca na stworzeniu mozaiki ze zdjęć i cytatów osób, którym zależy na zatrzymaniu i zlikwidowaniu ubóstwa. Mozaikę można zobaczyć na stronie: http://www.atd-fourthworld.org/stop-poverty/. Wśród tysięcy osób zgłaszających chęć walki z ubóstwem znajdują się także osoby z Polski.

Jak co roku ważnym wydarzeniem był dzień 17 X – Międzynarodowy Dzień Walki z Ubóstwem. Z tej okazji tysiące osób na całym świecie było zaangażowane w najróżniejsze wydarzenia. Przykładowo w Paryżu ludzie jednoczyli się już w weekend 14 – 15 października, w ramach Wioski Inicjatyw, w której można było poznać przykłady skutecznej walki z ubóstwem. Z kolei z samego 17 X odbywały się liczne wydarzenia: jednoczenie się przy Płytach Praw Człowieka i oddanie hołdu ofiarom ubóstwa, spotkania, debaty, konferencje, sztuki teatralne i modlitwy. Z niektórych miast można było też oglądać transmisję na żywo, między innymi z Manili, Dublina, Paryża czy Dakaru.

Także w Polsce członkowie Ruchu zorganizowali obchody Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem. W Warszawie odbył się flash mob „Zatrzymać Ubóstwo", po którym uczestnicy i inne zaproszone osoby udali się do biura ATD, gdzie został przeprowadzony warsztat poświęcony ubóstwu, a następnie był czas na integrację przy grze planszowej. W Kielcach, zgodnie z długoletnią tradycją, odbyło się spotkanie przy Płycie Praw Człowieka i Krzyżu w celu upamiętnienia ofiar ubóstwa i odczytania nazwisk osób, które umarły tego roku z powodu ubóstwa, a także krótka modlitwa. Potem był też poczęstunek. Z kolei w Strzelcach Opolskich została zorganizowana konferencja, podczas której poruszano tematy ubóstwa. Na koniec była też msza. Część z tych wydarzeń została uwieczniona w postaci filmów i zdjęć.

Ponadto, w lutym obchodzono stulecie urodzin Ojca Wrzesińskiego. W ramach tej rocznicy publikowano cytaty Ojca Wrzesińskiego na naszym profilu na facebooku – przez cały luty codziennie jeden cytat.

We wszystkich tych wydarzeniach brała udział bardzo duża liczba osób, co świadczy o tym, że wielu z nas temat walki z ubóstwem nie jest obojętny. Ważne jest jednak, by ta liczba zwiększała się i żeby coraz więcej ludzi nie tylko miało świadomość istnienia nędzy i potrzeby walki z nią, ale żeby czynnie się w nią angażowało, w taki sposób, jaki potrafi i może. Mamy nadzieję, że atrakcyjność tegorocznych akcji i nowoczesność form prezentowania Ruchu przyciągnęła na stałe osoby, które będą się solidaryzowały i angażowały na rzecz walki z ubóstwem.

Warsztaty „Wrzesiński”

W roku 2017 w ramach Warsztatów Wrzesiński odbyły się trzy spotkania. Pierwsze z nich, zostało zorganizowane w kawiarni Święty Spokój 12 lutego z okazji setnych urodzin Ojca Wrzesińskiego i miało charakter bardziej artystyczny niż dyskusyjno – naukowy. Uczestnicy śpiewali piosenki, były też recytowane wiersze i czytane fragmenty tekstów Ojca Wrzesińskiego. Dobrze spędzony czas umilało pyszne ciasto, serwowane przez właścicieli lokalu.

Po przerwie wakacyjnej odbyły się dwa kolejne warsztaty. Spotkanie 29 września było poświęcone życiu i twórczości prof. Tarkowskiej – badaczki biedy, a zarazem wieloletniej przyjaciółki ATD, która zmarła niespodziewanie w marcu 2016 r. Spotkanie odbyło się w Redakcji Czasopisma „Więzi”

Trzecie spotkanie Warsztatów Wrzesiński odbyło się 6 grudnia, również w Redakcji Czasopisma „Więź”. Otwierało ono dwuczęściowy cykl poświęcony tematowi praw człowieka skrajnie ubogiego. Na tym spotkaniu analizowano teksty Ojca Wrzesińskiego mówiące m.in. o tym, że ubóstwo to pogwałcenie praw człowieka, a ludzie ubodzy muszą zmagać się z nieustannym łamaniem ich podstawowych praw. Kolejne spotkanie cyklu zostało zaplanowane na styczeń 2018.

Lutowe spotkanie zorganizowane z okazji urodzin Ojca Wrzesińskiego cieszyło się sporym zainteresowaniem – przyszło kilkanaście osób. Na każde z kolejnych spotkań przyszło około 10 osób.

Życie stowarzyszenia

Na Walnym Zgromadzeniu 2017 roku zaszły zmiany w składzie Zarządu: funkcję członka przestali pełnić: Cezary Bieniaszewski i Elżbieta Bolewska-Kocór. Natomiast do Zarządu dołączyły: Marianna Zieleńska i Karolina Sztandar-Sztanderska. Należy również odnotować, że członkiem Stowarzyszenia został wieloletni przyjaciel Ruchu, Jarosław Strzeszewski, a także Adam Ploszka – uczestnik projektu Nasze Głosy i Martyna Krzyżosiak – przyjaciółka Ruchu, która objęła funkcję członka Komisji Rewizyjnej.

Także w ekipie zaszły zmiany. Opuścili nas Come du Mas des Bourboux i Christel Garcia, którzy po 5 latach w Polsce wrócili do swojej ojczyzny, opuszczając także szeregi stałego wolontariatu. Natomiast na przestrzeni minionego roku dołączali do nas: Magdalena Żarnawska w styczniu, Kamil Perka w marcu, Paulina Bartosiewicz w kwietniu, i Agnieszka Witkowska w październiku.

Od września ekipę wspiera dwoje doświadczonych stałych wolontariuszy: Benoit i Véronique Reboul-Salze. Oboje pochodzą z Francji, ale obecnie ich misja polega na poznawaniu sytuacji ubóstwa oraz osób żyjących w ubóstwie w takich krajach jak: Bułgaria, Mołdawia, Rumunia, i Węgry. Benoit i Véronique spędzają w Polsce mniej więcej jeden tydzień w każdym miesiącu i dzielą się swoim ogromnym doświadczeniem przy ustalaniu kierunków działania, priorytetów, a także w relacjach w ekipie i z Zarządem.

Na koniec 2017 roku Stowarzyszenie liczyło 47 członków:

1. Cezary Bieniaszewski
2. Elżbieta Bolewska-Kocór
3. Tereliza Braun
4. Piotr Broda-Wysocki
5. Agnieszka Kaczanowska-Czmyr
6. Ks. Andrzej Drapała
7. Stanisław Franczak
8. Cezary Gawryś
9. Marta Hamerszmit
10. Maria Jarmuszczak
11. Louis Join-Lambert
12. Agnieszka Kaszkur
13. Elżbieta Kauch
14. Pierre Klein
15. Anna Kostrzewska-Bednarkiewicz
16. Justyna Kozubska-Knop
17. Magdalena Macińska
18. Krzysztof Magdziak
19. Agnieszka Drelich-Magdziak
20. Monika Mazurkiewicz
21. Tomasz Medyński
22. Jarosław Miarka
23. Izabela Moskwa
24. Agata Nankiewicz
25. Anna Owczarska-Osinska
26. Isabelle Perrin
27. Grażyna Pisarczyk
28. Tamara Pocent
29. Urszula Radziszewska
30. Anna Rurka
31. Justyna Skuza
32. Zdzisław Skuza
33. Bogumiła Słapek
34. Anna Śleźnik
35. Zofia Waleria Stelmaszuk
36. Ryszard Szarfenberg
37. Antoni Tercha
38. Katarzyna van Baren-Nawrocka
39. Anna Wierzbicka
40. Stefan Wilkanowicz
41. Andrzej Zoll
42. Andrzej Zybała
43. Karolina Sztandar-Sztanderska
44. Marianna Zieleńska
45. Jarosław Strzeszewski
46. Adam Ploszka
47. Martyna Krzyżosiak

Przychody (zl)	2017	%	2016	%	2015	%	2014	%	2013	%	2012	%
Składka członkowska	**850**	0	520	0	720	0	420	0	580	0	300	0
Dotacje Fundacji oraz Ruchu ATD	**316759**	79	370353	83	245392	88	224203	71	294 640	70	222 482	57
Granty ze środków publicznych w Polsce	**0**	0	13902	3	18039	6	16500	5	14 000	3	27 344	7
Granty ze środków publicznych z zagranicy	**57377**	14	18525	4	0	0	18501	6	33 759	8	73 896	19
Sponsorzy	**16000**	4	21645	5	1668	1	30850	10	41 000	10	46 192	12
Darowizny osób fizycznych (z Francji i Polski) + 1% (2016)	**10882**	3	20506	5	10549	4	27153	9	34 107	8	13 025	3
Dobrowolny udział w kosztach spotkań i pozostałe przychody	**0**	0	0	0	0	0	0	0		0	4 525	1
Przychody finansowe – odsetki	**283**	0	1418	0	2227	1	345	0	1 457	0	1 787	0
Razem	**402151**	**100**	446869	**100**	278595	100	317972	100	419 543	100	389 551	100
Koszty (zl)	**2017**	**%**	2016	**%**	2015	%	2014	%	2013	%	2012	%
Koszty realizacji zadań statutowych	**305890**	84	397230	90	247896	87	300437	90	371 303	94	372 352	95
Koszty administracyjne	**56983**	16	38664	9	35237	12	33485	10	25 472	6	19 311	5
Koszty finansowe	**789**	0	4377	1	2964	1	1744	0	6	0	8	0
Razem	**363662**	**100**	440271	100	286097	100	335666	100	396 781	100	391 671	100
Zysk lub strat (zl)	**38489**		6598		-7502		-17992,9		22762,26		-2 120	
Wynagrodzenia oraz ubezpieczenia społeczne	**214520**	**59**	226535	51	161289	56	156871	47	152 411	38	136 889	35

Finanse Stowarzyszenia

Zasady określające sprawy finansowe Stowarzyszenia opierają się głównie na dwóch dokumentach Międzynarodowego Ruchu ATD Czwarty Świat: Karcie Etyki Finansowej oraz Etyce Finansowej Międzynarodowego Wolontariatu Długoterminowego. Wyznaczają one kierunki rozwoju oraz określają zasadność i cele wydatków. Regulują również kwestie związane z zatrudnieniem. Stowarzyszenie w Polsce wspierane jest w dużej mierze przez Fundację ATD Quart Monde France. Jednocześnie członkowie Ruchu w Polsce dążą do stopniowego uniezależniania się finansowego od Fundacji.

Wydatki poniesione na działalność statutową w roku 2017 zmniejszyły się o 91 340 zł w stosunku do roku poprzedniego, natomiast przychody były mniejsze o 44 718 zł. Bardzo dobrą informacją jest fakt, że procentowy udział przychodów innych niż dotacja Fundacji ATD we Francji sukcesywnie się zwiększa: w 2015 r. było to 12%, w 2016 r. 17%, a w tym roku aż 21 %.

Zwiększyły się natomiast koszty administracyjne – jest to związane to zakupem nowego sprzętu elektronicznego oraz kosztami związanymi z naprawą samochodu.

Należy wskazać, że Sprawozdanie Finansowe 2017 nie odzwierciedla w pełni rzeczywistej sytuacji Stowarzyszenia, a szczególności nakładów poniesionych na realizację zadań, ponieważ:

- Działania Stowarzyszenia i grup ATD w Polsce w znacznym stopniu opierają się na bezpłatnej pracy wolontariuszy. Wolontariusze nawiązują kontakty z partnerami, tłumaczą teksty, goszczą innych wolontariuszy podczas spotkań lokalnych, towarzyszą osobom żyjącym w ubóstwie, moderują spotkania. W Polsce Stowarzyszenie współpracuje z wieloma partnerami, korzystając nieodpłatnie z ich usług lub przestrzeni.
- Środki otrzymywane przez Stowarzyszenie jako dobrowolny udział finansowy uczestników projektów nie są wykazywane jako przychody, lecz są uwzględniane jako pomniejszenie kwot kosztów projektów.
- Międzynarodowy Ruch ATD Czwarty Świat często pokrywa także część kosztów szkoleń wolontariuszy polskich (zwykle podczas spotkań odbywających się poza Polską).

Stowarzyszenie jest w dobrej kondycji finansowej w głównej mierze dzięki dotacji od Fundacji ATD oraz Ruchu ATD we Francji, która w 2017 roku wyniosła 370353 zł i stanowiła 79% całości przychodów.

Celem Stowarzyszenia pozostaje poszerzenie sieci przyjaciół i darczyńców z Polski. Stała ekipa w Warszawie, podobnie jak w zeszłym roku będzie kontynuowała starania o dofinansowania celowe, ubiegając się o fundusze w ramach krajowych, lokalnych oraz zagranicznych konkursów.

W minionym roku Stowarzyszenie kontynuowało długoletnią współpracę z Biurem Rachunkowym „MAX" s.c. w Warszawie, które prowadzi naszą księgowość od roku 2010.

Zatrzymać

ubóstwo

rAzem posTawmy na goDność

Perspektywy

Poprzedni rok był bardzo ważny dla całego Ruchu. Początek roku 2018 to czas na wyciągnięcie i omówienie wniosków z Kampanii Zatrzymać Ubóstwo i innych akcji, które działy się w trakcie roku 2017. Kampania przyciągnęła wiele osób, jednak teraz pojawia się pytanie jak utrzymać kontakt z osobami, które się w nią włączyły i jak sprawić, aby czynnie zaangażowały się one w walkę z ubóstwem.

Ponadto, w pierwszej połowie roku zostaną ustalone Wspólne Cele dla Ruchu ATD na całym świecie na lata 2018 – 2020. Jest to ważny dokument, który określa główne kierunki, cele i priorytety działań, w które angażują się wolontariusze, przyjaciele i aktywiści we wszystkich miejscach, gdzie jest obecny Ruch ATD Czwarty Świat.

Również w Polsce Ruch przechodzi wiele zmian. Nie tylko dotyczy to składu osobowego ekipy czy struktur Stowarzyszenia. W Marcu członkowie Ruchu, wraz z delegacją International Leadership Team oraz Véronique i Benoit będą zastanawiać się nad przyszłością ATD w Polsce.

Jednym z ważnych wydarzeń roku 2018 będzie planowane zamknięcie osiedla Dudziarska, gdzie przez 8 lat odbywały się Biblioteki Podwórkowe. Chcemy jednak utrzymać relacje z rodzinami, z którymi jesteśmy blisko od wielu lat. W tym roku będziemy kontynuować projekt z rodzinami z Dudziarskiej Rozmowy w poprzek czasu, czyli historie o tym jak mama zrobiła śniadanie, w ramach którego dzieci z osiedla robią wywiady z ważnymi dla siebie dorosłymi.

Podczas tegorocznej programacji zdecydowaliśmy, że Biblioteka Podwórkowa w Ośrodku dla Cudzoziemców na Targówku będzie prowadzona do końca czerwca 2018 roku.

Ambitne plany stawiają sobie uczestnicy Projektu Nasze Głosy. Planowane jest przeprowadzenie ankiet i zbieranie historii dotyczących relacji z przedstawicielami pomocy społecznej. Jest to badanie opinii publicznej, które stworzy grunt pod pomysł powołania rzecznika praw osób związanych z pomocą społeczną.

Spotkanie Naszych Głosów

Pałac Kultury i Nauki Warszawa

Wspierają nas

Rozwój i trwanie Ruchu nie byłyby możliwe bez wsparcia z wielu stron. Ogromnym wsparciem dla działań są wolontariusze, którzy przeznaczają swój czas i wspierają swoimi umiejętnościami różne obszary działalności Ruchu. Oprócz wolontariuszy, którzy angażują się w regularne działania (Biblioteki Podwórkowe, Nasze Głosy czy projekt Rozmowy w poprzek czasu- czyli historie o tym jak mama zrobiła śniadanie), są też osoby chętne do pomocy przy jednorazowych wydarzeniach wykorzystując konkretne umiejętności: tłumacze (wyjazdy zagraniczne, spotkania na miejscu, tłumaczenia pisemne), graficy, prawnicy, kucharze, programiści i wielu, wielu innych. Dziękujemy!

Ponadto, bardzo ważna jest współpraca z różnymi instytucjami czy organizacjami. W 2017 roku były to: Centrum Aktywności Lokalnej Paca 40, Teatr Guliwer, Pałac Kultury i Nauki, Kawiarnia Święty Spokój, MOPR w Kielcach, Parafia Najczystszego Serca Maryi w Warszawie, Redakcja Więź, Stowarzyszenie Interwencji Prawnej, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Ulicy im. Kazimierza Lisieckiego Dziadka, Kompania Artystyczna BabaBaya, Stowarzyszenie Pracownia Etnograficzna, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Fundacja Ludoteka Roszada.

Dofinansowanie w roku 2017 Stowarzyszenie otrzymało z dotacji: Programu UE Europa dla Obywateli, Fundacji Auchan, SHOM oraz w ramach wycieczki francuskich studenckich Sharetrip.

Trzeba pamiętać, że działalność Stowarzyszenia w dużej mierze finansowana jest ze środków Fundacji ATD Quart Monde we Francji. Spora część finansowania tej Fundacji pochodzi od darczyńców z Francji, dzięki czemu możemy realizować swoje działania.

Dziękujemy za Wasz wkład w walkę z ubóstwem i wykluczeniem społecznym!

Rzecznictwo

Ruch ATD Czwarty Świat aktywnie włącza się w działania rzecznicze, które jest ważnym elementem walki z ubóstwem i wykluczeniem. Nie inaczej jest w Polsce. Członkowie Ruchu reprezentują ATD w wielu zrzeszeniach organizacji o podobnym profilu działalności. ATD Czwarty Świat w Polsce jest członkiem Polskiego Komitetu European Anti-Poverty Network (PK EAPN), a na poziomie lokalnym działają w dzielnicowych i miejskich komisjach dialogu społecznego. Biorą również udział w konferencjach i seminariach, na których głos ludzi ubogich jest ważny (np. organizowane przez Stowarzyszenie Monar lub Habitat for Humanity). W ramach Naszych Głosów członkowie Ruchu byli też obecni na konferencji w Strasbourgu oraz brali udział w pracach Komisji ds. przeciwdziałania bezdomności przy Rzeczniku Praw Obywatelskich. Odbyła się też audycja radiowa dnia 17 X na temat ubóstwa.

spotkanie z RPO – 29.11.2017

Przekazaż 1% podatku dochodowego na działalność ATD Polska.
Wystarczy w formularzu zeznania podatkowego wpisać
KRS: 0000237930

ATD Czwarty Świat
ul. Grenadierów 34 lok. U1
04-073 Warszawa
Tel/fax: 22 616 10 20 lub 505 222 609
polska@atd-fourthworld.org / atd.org.pl